

N:o 31.

Ank. till Riksd. kansli den 18 april 1889, kl. 12 midd.

Andra Kammarens tredje tillfälliga utskotts utlåtande n:o 10, i anledning af väckt motion om skrifvelse till Kongl. Maj:t med anhållan om utredning angående upphörande af svenska fartygs konsulatsavgifter.

Uti en vid nästlidet års riksdag inom Andra Kammaren väckt motion af herr A. Brodin anförde denne, att skeppsrederirörelsen otvifvelaktigt vore den näring, som lidit största betryck under senast förflutna tio år samt att många stater sökt stödja densamma dels genom direkta bidrag att fördelas mellan rederierna, såsom i Frankrike och Italien, dels genom betydliga årliga statsunderstöd åt vissa större bolag, såsom i Tyskland vore händelsen. Dessa statsunderstöd hafva naturligen framkallat en ytterligare, oemotståndlig konkurrens för de svenska fartygen, hvilka icke allenast varit i saknad af dylikt understöd, utan dessutom haft skyldighet erlägga afgifter, som andra nationer sakna. Det minsta de svenska skeppsrederierna under dessa förhållanden borde hafva rättighet att fordra vore, att sådana afgifter, hvilka äro pålagda de svenska fartygen, och hvartill motsvarighet ej eger rum hos andra likställda nationer, till exempel England, hvilka arbeta under samma omständigheter, blefve afskaffade.

Bland dylika afgifter vore den enligt kongl. förordningen om konsulatväsendet den 4 november 1886, till 6,35 öre per registerton utgående. I nämnda förordning lyder nemligen 103 § sålunda:

»1. Konsulatsavgift skall i hamn, der konsul eller vice konsul finnes anställd, erläggas för hvarje svenskt eller norskt handelsfartyg, som derstädes

till större eller mindre del lossar eller lastar eller både lossar och lastar, med 6,35 öre för hvarje ton af fartygets afgiftspligtiga dräktighet.

2. För fartyg som i flera hamnar lossar delar af samma last eller intager last och fyllnad deri, skall denna afgift erläggas endast i den första hamnen, der lossning eller lastning egt rum. I öfriga hamnar skall erläggas endast half afgift, dock att för fartyg, som i samma hamn både lossar och lastar, i alla händelser hel afgift bör erläggas.

3. Fartyg, för hvilket under loppet af ett kalenderår i en hamn erlagts konsulatsafgifter, hvilkas sammanlagda belopp motsvarar det femdubbla beloppet af hel konsulatsafgift för samma fartyg, skall under återstående delen af året vara från vidare erläggande af konsulatsafgift i samma hamn befriadt.»

Den lindring, som enligt sistnämnda moment tillkomme fartyg, kunde naturligtvis endast åtnjutas af fartyg med reguliera turer på utlandet, men då dessa vore ett försvinnande fåtal, drabbades fartyg i lastfarten utan lindring af denna afgifts erläggande. För lastångare, som besökte många hamnar, vore i synnerhet denna afgift betungande, och exempel kunde påvisas, då för en medelstor lastångare öfver ett tusen kronor betalats i dylika afgifter. Då fartygen under senare åren fått segla dels utan, dels med ringa nettobehållning, vore detta en ganska tryckande utgift.

Ej heller användes dessa afgifter uteslutande för konsulers aflöning, ty större eller mindre del deraf inginge till konsulatskassan; och då från nämnda kassa utgifter äfven bestriddes för andra ändamål, såsom för aflöning och pensioner åt ministrar vid främmande hof, syntes det motionären obilligt, att skeppsrederierna skola särskildt härtill bidraga. Konsulerna voro väl dessutom lika mycket afsedda att beakta och befordra våra handelsintressen och ej allenast sjöfarten, hvarjemte rättvisa och billighet borde fordra, att fartygen endast hade att erlagga afgifter till konsulerna i förhållande till det besvär, som de förorsakade desamme.

Då det derjemte ålåge svenska fartyg att betala konsulerna särskilda afgifter, då deras biträde erfordrades, enligt faststæld taxa, hvilken vore högre än den engelska, oaktadt detta lands fartyg icke hafva någon motsvarande afgift att erlagga, framginge häraf ytterligare obilligheten deruti, att svenska fartyg dessutom skola betala denna särskilda afgift.

Med stöd af dessa skäl hemstälde motionären, att Riksdagen behagade besluta, att svenska fartyg från och med år 1889 befriades från erläggande af den i 103 § af Kongl. Maj:ts nådiga förordning angående konsulatsväsendet den 4 november 1886 bestämda afgift af 6,35 öre per registerton, samt att motsvarande belopp må konsulatskassan tillskjutas af statsverket.

I sitt öfver denna motion afgifna utlåtande förklarade Andra Kam-

marens tredje tillfälliga utskott, efter att hafva redogjort för tillkomsten af ifrågavarande afgift och de bestämmelser, hvilka vid särskilda tillfällen intill närvarande tid derom blifvit meddelade, att utskottet villigt erkände riktigheten af hvad motionären anført med afseende på sjöfartens närvarande betryck, då denna näring liksom de flesta andra kämpade med så stora svårigheter, att densamma, i stället för att lemna rederierna någon inkomst, ej sällan till följd af de tryckta konjunkturerna eller må hända rättare genom den till ytterlighet drifna konkurrens, som de dåliga konjunkturerna framkallat, åstadkommit förlust; men då hvarken motionären antydt eller utskottet i öfrigt varit i tillfälle att förskaffa sig upplysning angående storleken af de afgifter, svenska fartyg årligen utbetala till de oaffönade konsulerna och vice konsulerna, hvilkas nuvarande antal uppginge till ej mindre än 750, under det de aflönade till antalet endast utgjorde 27, och utskottet vid sådant förhållande ej ens tillnärmelsevis kunde uppgifva beloppet af den kostnad, hvilken staten skulle komma att vidkännas, derest motionärens förslag om öfverflyttandet till statsverket af konsulatsavgifternas erläggande bifölles, samt härtill komme, att ifrågavarande förordning endast under den korta tiden af ett år varit gällande och tillämpats, hemställde utskottet, att motionen icke måtte till någon Riksdagens åtgärd föranleda; och blef denna utskottets hemställan efter föregången diskussion utan votering af kammaren bifallen.

Vid innevarande riksdag har bemälde herr *A. Brodin* uti en inom Andra Kammaren väckt, till utskottets behandling öfverlemnad motion, n:o 80, föreslagit, att Riksdagen behagade i skrifvelse till Kongl. Maj:t anhålla, det Kongl. Maj:t täcktes låta utreda storleken af de svenska fartygens årliga bidrag i konsulatsavgifter, utgående med 6,35 öre per registerton, samt att taga i nådigt öfvervägande, om icke de svenska fartygen kunde befrias från sagda afgifts erläggande, och att härigenom uppkommande brist i konsulatskassan tillskjutes af statsverket.

Till stöd för detta yrkande har motionären anført, att då konsulerna, enligt faststæld taxa, erhålla ersättning för det biträde, de lemna fartygsbefälhafvarne, det syntes som fartygen borde vara befriade från denna extra skatt, hvilken pålagts utan Riksdagens hörande; och har motionären i öfrigt åberopat de här ofvan återgifna skäl, hvilka blifvit af honom anförda i motiveringen till den vid sistlidet års riksdag inom Andra Kammaren väckta motion i enahanda syfte.

Enligt från Kongl. Maj:ts och rikets kommerskollegium derom meddelad uppgift, kan, med ledning af de i sådant hänseende från de flesta konsulaten inkomna uppgifter, konsulatsafgiften, hvilken, enligt 103 § af kongl. förordningen angående konsulatväsendet den 4 november 1886, skall i hamn, der svensk och norsk konsul eller vice konsul finnes anställd, erläggas af hvarje svenskt och norskt handelsfartyg, som derstädes till större eller mindre del lossar eller lastar eller både lossar och lastar, med 6,35 öre för hvarje ton af fartygets afgiftspligtiga dräktighet, med iakttagande dock dels att i vissa i §:ns andra moment angifna fall endast half afgift erlägges och dels att under särskilda i §:ns tredje moment uppgifna omständigheter fartyg är från afgiftens erläggande befriadt, beräknas hafva under år 1887 för svenska fartyg uppgått till sammanlagdt omkring 160,000 kronor.

Efter det nästlidet års Riksdag med anledning af en annan af herr Brodin väckt motion uti skrifvelse till Kongl. Maj:t anhållit, det Kongl. Maj:t behagade genom sakkunnige män låta undersöka den svenska sjöfartsnäringsens tillstånd samt i sammanhang dermed inkomma med de förslag, hvilka af sagda undersökning och utredning kunde blifva en följd, så har Kongl. Maj:t, sedan kommerskollegium, efter inhemtande af handels- och sjöfartsnämndens i riket yttranden och sedan enskilda skeppsredare och andra för ämnet intresserade personer lemnats tillfälle att sig yttra, uti afgifvet underdånigt utlåtande tillstyrkt den af Riksdagen sålunda äskade undersökning och utredning, vid ärendets fortsatta behandling den 12 oktober 1888, enär ibland ifrågasatta lättnader åt sjöfartsnäringsen från många håll tullrestitutioner föreslagits, öfverlemnade handlingarna i ärendet till den under den 18 juni samma år tillsatta tullkomité, för att tagas i öfvervägande vid fullgörandet af det komitéen lemnade uppdrag; och har Kongl. Maj:t sedermera den 14 december 1888 förordnat om handlingarnes öfverlemnande till chefen för finansdepartementet för att i öfriga delar än angående tullrestitutioner tagas i öfvervägande vid verkställandet af den genom nådigt beslut den 29 nästföretgående oktober anbefalda utredning angående åtskilliga med skatte- lagstiftningen i samband stående frågor.

Då utskottet föreställer sig, att de personer, åt hvilka sålunda uppdragits att verkställa den af Riksdagen begärda undersökning och utredning icke lära underlåta att i sammanhang med öfriga frågor rörande sjöfartsnäringsen och sättet för dess upphjelpande jemväl taga under öfvervägande frågan om konsulatsafgifterna, samt utskottet vid detta antagande finner af-

låtandet till Kongl. Maj:t af en ny skrifvelse, sådan som den motionären föreslagit, hvarken lämpligt eller af behovvet påkalladt, får utskottet hemställa,

att ifrågavarande motion icke må till någon Riksdagens åtgärd föränleda.

Stockholm den 18 april 1889.

På utskottets vägnar:

G. THESTRUP.
